



Goede contacten

Er wordt nu, als gevolg van de corona-crisis, alom nagedacht over hoe het verder moet met grote internationale bijeenkomsten. Hebben wetenschappers nog wel zin in en tijd over voor dagenlange conferenties met verre en dure reizen? Ongetwijfeld zal de animo hiervoor, zeker de eerste tijd, flink zijn gedaald. En persoonlijk denk ik niet dat de 'oude tijden' compleet zullen terugkeren. Men heeft, veelal noodgedwongen, ontdekt hoeveel er mogelijk is via virtuele bijeenkomsten. En er zijn zelfs voordelen ontdekt: de bijeenkomsten zijn voor véél meer deelnemers haalbaar door het wegvallen van de vaak hoge reis- en verblijfkosten.

Op zich is zo'n verandering niet nieuw, we hebben het vaker gezien. In de tijd van Huygens en Newton onderhielden wetenschappers contact via uitgebreide briefwisselingen. Pas zo halverwege de 19^e eeuw kwamen de eerste wetenschappelijke conferenties tot stand. Toen werden ook organisaties als de Royal Statistical Society, de American Statistical Association en het International Statistical Institute opgericht. De betere reismogelijkheden, veelal mogelijk door het aanleggen van spoorwegen, zullen hieraan debet zijn geweest. Vanaf de jaren '60 van de 20^e eeuw begonnen vliegreizen betaalbaar te worden en groeide de omvang van conferenties. De tweejaarlijkse ISI Sessions hebben regelmatig tegen de drieduizend deelnemers gehad.

Een belangrijk aspect van bijeenkomsten waar je lijfelijk aanwezig bent is het gemakkelijk tot stand komen van persoonlijke contacten. Natuurlijk, je kunt altijd iemand een bericht sturen met een vraag. Maar als je tijdens een koffiebreek of receptie terloops een praatje hebt gemaakt heb je dikwijls gemerkt dat zo'n grote naam toch maar een gewoon mens is. En dan wordt de drempel om te benaderen lager. Het is mijn vaste overtuiging dat persoonlijke contacten het allerbelangrijkste product zijn van conferenties, hoe indrukwekkend het lezingenprogramma ook moge zijn.

Zelf heb ik erg veel profijt gehad van zo'n contact. Halverwege de jaren 80 van de vorige eeuw werkte ik bij het Rekencentrum van de Landbouwniversiteit Wageningen. Ik was daar verantwoordelijk voor alle statistische

software. Op een dag kreeg ik de vraag van een hoogleeraar of ik kans zag een klein jaar lang een promovendus uit Sri Lanka te assisteren bij de verwerking van zijn data. Het leek me een mooie gelegenheid een nieuwe module van een pakket in de praktijk te leren kennen en ik stemde toe. Enkele weken later kwam de promovendus langs met twee 5.25" floppy's met een grote hoeveelheid data die hij tijdens zijn veldwerk bij Sri Lankese rijstboeren had verzameld. Helaas waren die aangemaakt op een weinig gangbare computer. Die floppy's kon ik niet lezen, in die tijd had ieder merk zijn eigen afwijkende format, de latere standaardisatie met MS-DOS moest nog tot stand komen. Ik had via de VVS veel contacten met mijn collega's bij andere rekencentra, maar niemand kon mij helpen. Toen viel mij in dat ik dat merk computer wel eens in Engelse bladen geadverteerd had gezien. Ik had via de Compstat-conferenties een goed contact gekregen met een collega in Hull. Ik vroeg of hij kans zou zien deze floppy's te lezen en te converteren naar een meer gangbaar format. Enkele dagen later had hij zo'n computer gevonden in een kelder vol afgedankte apparatuur en die met behulp van een speciaal gesoldeerde kabel via een MS-DOS computer verbonden aan een VAX-systeem. Ik heb de kostbare floppy's aangetekend verzonden, ze bevatten tenslotte drie jaar veldwerk, en er was geen enkele back-up behalve een grote stapel ingevulde formulieren aan de andere kant van de wereld! Binnen een week stonden de data op de Wageningse computer en tien maanden later vond de promotie plaats. Als ik niet toevallig, dankzij lijfelijk bijgewoonde conferenties, dit contact had gehad zou de promotie een enorme vertraging hebben opgelopen. Zó belangrijk kunnen goede contacten zijn.

De oude Grieken wisten het al: zij hielden symposia. Die hebben wij ook, maar weinigen realiseren zich dat de betekenis van dit woord iets is als 'samen drinken'. En ja, dan komen goede contacten gemakkelijk tot stand. Helaas zal dat voor de hedendaagse wetenschappers nog wel even duren.

GERRIT STEMERDINK (eindredacteur van *STATOR*)
E-mail: gjstemerdink@hotmail.com